

KLAGANDE

Gällivare skogssameby, 897900-1305

[REDACTED]
Svenska Samernas Riksförbund
Formvägen 16
906 21 Umeå

MOTPART

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut den 29 december 2016,
dnr 218-15494-2016 (bilaga 1)

SAKEN

Skydds jakt på järv enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) har beslutat att avslå Gällivare skogssameby (samebyns) ansökan om skydds jakt avseende järv inom samebyns betesområde. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Samebyn överklagar beslutet och yrkar att skydds jakt ska beviljas. Samebyn anför i huvudsak följande. Samebyn har i ansökan tydligt redogjort för de skador som uppstått och som fortfarande pågår samt risken för fortsatt påtaglig skada för samebyns renskötsel, vilket innefattar samebyns medlemmar och de renar som medlemmarna innehar.

Utöver redan uppkommen skada, vilken samebyn betraktar som allvarlig, föreligger en sannolik risk för fortsatt påtaglig skada. Samebyns bedömning grundar sig på erfarenheter av rovdjurens predation samt de följdskador som rovdjur orsakar.

Länsstyrelsens fältpersonal har dokumenterat dödade renar och redogjort för de skrämselfångster som har vidtagits och vidimerat att förekomst av järv finns inom samebyns område. Det måste därför anses ostridigt att skada har förekommit samt att risken för fortsatt skada är uppenbar. Utöver antalet dödade renar måste även beaktas att skingrade hjordar och ökat stresspåslag hos renen av jaktförsök också är att betrakta som skada orsakad av järven.

Länsstyrelsen har motiverat sitt beslut nästan uteslutande utifrån att järvpopulationen både lokalt, regionalt och nationellt ligger under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har dock även framfört att resultatet av de senaste inventeringarna troligen är underskattade på grund av

dåliga förhållanden. Samebyn anser att bedömningen i denna del är haltande från länsstyrelsens sida.

Länsstyrelsens bedömning att skydds jakt inte kan beviljas utifrån ett generellt ställningstagande om antalet järvföryngringar i Sverige kan inte anses utgöra grund för att avslå ansökan om skydds jakt. Tidigare praxis både inom Eu och Sverige visar att undantag från fredning kan medges även om gynnsam bevarandestatus inte har uppnåtts, t.ex. i det s.k. Junsele-målet.

Samebyn anser att länsstyrelsens tolkning av de juridiska kriterierna för skydds jakt är felaktig. En avgörande faktor från undantag från fredning är att undvika allvarlig skada, inte endast att reagera på redan inträffad skada. I det nu aktuella fallet måste den sannolika risken för att skadan kommer att fortgå tillmätas betydelse.

Bedömningen av ett skydds jaktssärende måste utgå från en skadebedömning samt riskerna för fortsatt och bestående skada. I det aktuella målet får det anses klarlagt att dessa risker är uppenbara. Det ska också särskilt beaktas att samebyn har vidtagit åtgärder för att förhindra ytterligare skada, dock utan effekt. Andra åtgärder har således vidtagits.

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering av skydds jakt

Enligt 23 a § första stycket tredje punkten jaktförordningen får beslut om jakt efter bl.a. järv meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessu-

tom ske i syfte att bl.a. förhindra en allvarlig skada, särskilt på boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Enligt 23 b § samma förordning får beslut om skyddsjakt på järv fattas om det finns förutsättningar enligt 23 a efter ansökan från den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

Vägledning till bestämmelserna kan även hämtas från EU-domstolen avseende art och habitatdirektivet. EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 angående jakt efter varg i Finland (Europeiska kommissionen mot Republiken Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i art och habitatdirektivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Enligt artikel 16.1 i direktivet krävs att det redan föreligger en gynnsam bevarandestatus av arten i dess naturliga utbredningsområde för att undantag ska få beviljas. Det är likväl möjligt att bevilja sådana undantag i särskilda fall när det konstaterats att det inte kan försvåra den ogynnsamma bevarandestatusen hos arten eller förhindra återställande av en gynnsam bevarandestatus. Det kan inte uteslutas att dödandet av ett begränsat antal individer inte påverkar det eftersträvade syftet i artikel 16.1 i direktivet. Ett sådant undantag skulle i så fall sakna effekt för den berörda arten.

Förvaltningsrättens bedömning

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsen är medveten om att järv förekommer regelbundet inom samebyns marker. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att förekomst av järv inom en samebys betesområde kan orsaka allvarlig skada genom att exempelvis angripa och döda renar. Det får även anses utrett att järv har orsakat samebyn viss skada genom bl.a. dödade renar. Samtliga förutsättningar om anges i 23 a och 23 b §§ jaktförordningen måste dock vara uppfyllda för att skydds jakt ska kunna beviljas.

För att skydds jakt ska kunna beviljas krävs att denna inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. I denna del har länsstyrelsen redogjort för järvens förekomst nationellt och i länet. Av redogörelsen framgår bl.a. att populationsuppskattningen visar en nedåtgående trend och nu ligger långt under det nationella referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus. Vidare framgår att årets inventeringsresultat i Norrbotten län visar på 11 godkända föryngringar. Av Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för järv (NV-00552-14) framgår att Norrbotten län har en miniminivå om 46 föryngringar.

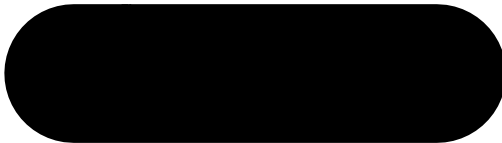
Även om länsstyrelsen i sitt beslut har framfört att det kan förekomma en viss underskattning av inventeringsresultaten anser förvaltningsrätten att järvens population, både nationellt och regionalt, är allt för låg i förhållande till Naturvårdsverkets miniminivåer, för att järvstammen ska kunna anses ha en gynnsam bevarandestatus. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten vidare att den ansökta skydds jakten riskerar att försvåra återställandet av en gynnsam bevarandestatus. Någon utredning som talar för en annan slutsats har inte åberopats i målet.

Förutsättningarna för att bevilja skyddsjakt kan därför redan på denna grund inte anses vara uppfyllda. Det saknas därmed anledning att pröva övriga kriterier för skyddsjakt.

Mot bakgrund av det anförda bedömer förvaltningsrätten att länsstyrelsen har haft fog för sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

I avgörandet har även nämndemännen och deltagit.

 har föredragit målet.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

1 (5)

Datum
2016-12-29

Diarienummer
218-15494-2016

Gällivare skogssameby

[Redacted]

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ	
2017-01-19	
Målnr:	169-17
Aktbil:	3 Enhet. 1

Avslag på ansökan om skyddsjakt järv Gällivare skogs

Beslut

Länstyrelsen avslår ansökan.

Bakgrund

Ansökan

Den 27 december inkom Gällivare skogs med en skyddsjaktsansökan på initialt en järv som stationärt uppehåller sig i området Sarvisvaara-Skröven-Lansjärv-Rikti Dockas-Pålkem-Sarvisvaara sedan november månad då spårnön möjliggjorde dokumentation. Samebyn anför i sin ansökan att man är mitt uppe i samling för skiljning och flytt till vinterbetesmarkerna och att det därav blir väldigt arbetskrävande med rovdjur som stör arbetet. Området där järven befinner sig är ett osamlat område rikt på mark- och hänglav och det är viktigt för renarna att få betesro. Samebyn anför att det betar några hundra renar spritt i området och Samebyn är av uppfattningen att järven kommer dräpa merparten av dessa. Samebyn anför även att enskilda renägare drabbas väldigt hårt av järvens härjningar. Vidare menar Samebyn att tillgängligheten till vinterbetesmarker är begränsad och det finns inga alternativa marker att flytta renarna till. Samebyn anför också att man under senaste åren lidit av ett stort samlat rovdjurstryck, framförallt kalvpredation från björn och man bör nu få möjlighet att återhämta renantalet efter en lång tid av låg reproduktion.

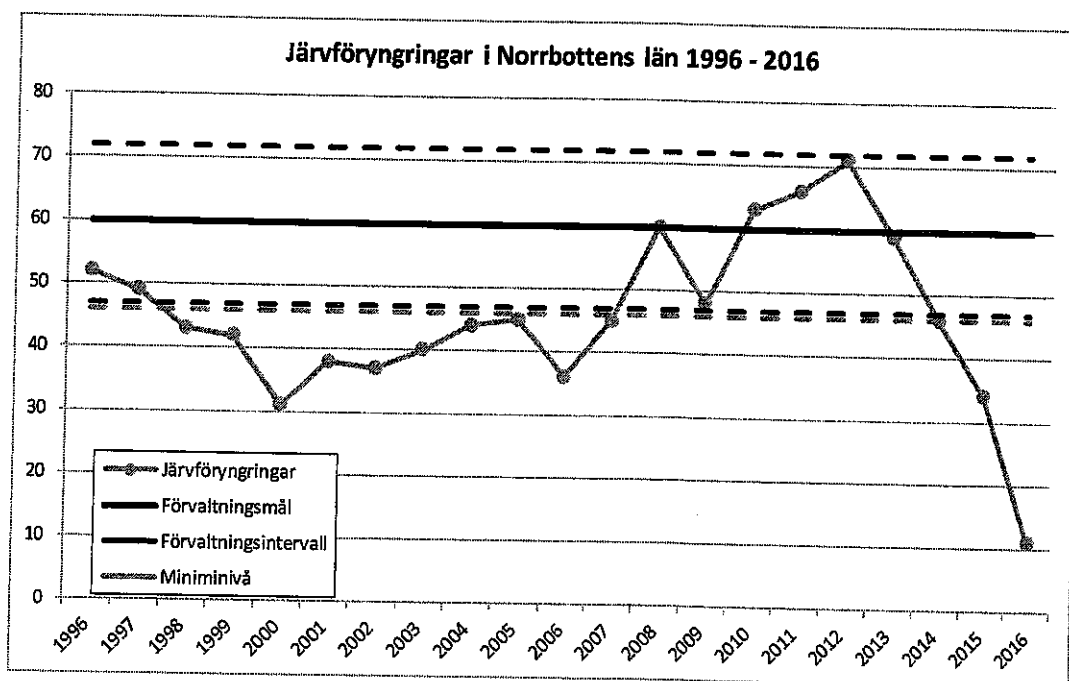
Dokumenterad skadebild & skrämselförsök

Den 16 december dokumenteras en vaja som blivit dräpt av järv kring Granlandets naturreservat. Den 17 december dokumenteras en vaja och den 19 december dokumenteras ytterligare 2 vajor som dräpta av järv i samma område. Uppskattat skadedatum för dessa är mellan 10-13 december. Torsdag den 22 december dokumenterades så tre renar som järvdödade men den här gången kring Smedjeberget. Totalt alltså 7 djur, varav 3 vid Granlandet och 3 vid Smedjeberget.

Den 23 december genomfördes så ett skrämselförsök på järv vid Granlandet men det visade sig att järven inte var i ringen. Den 27 december gjordes en lyckad störning av järv från Granlandet och norrut.

Järvförekomst

Inventeringsresultatet och populationsuppskattningen bygger endast på föryngringar som är godkända enligt gällande kriterier. Inventeringsförhållandena har dock varit svåra de senaste åren och det har i många fall inte varit möjligt att dokumentera föryngringar enligt godkända kriterier. Årets resultat visar på 11 godkända föryngringar i Norrbottens län (Figur 1) men Länstyrelsens bedömning är att många järvföryngringar inte har kunnat dokumenteras och därför är troligen det redovisade resultatet en underskattning av järvpopulationen i Norrbotten.

Figur 1. Antal järvföryngringar i Norrbottens län under åren 1996-2016. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån i länet utgör 46 föryngringar.

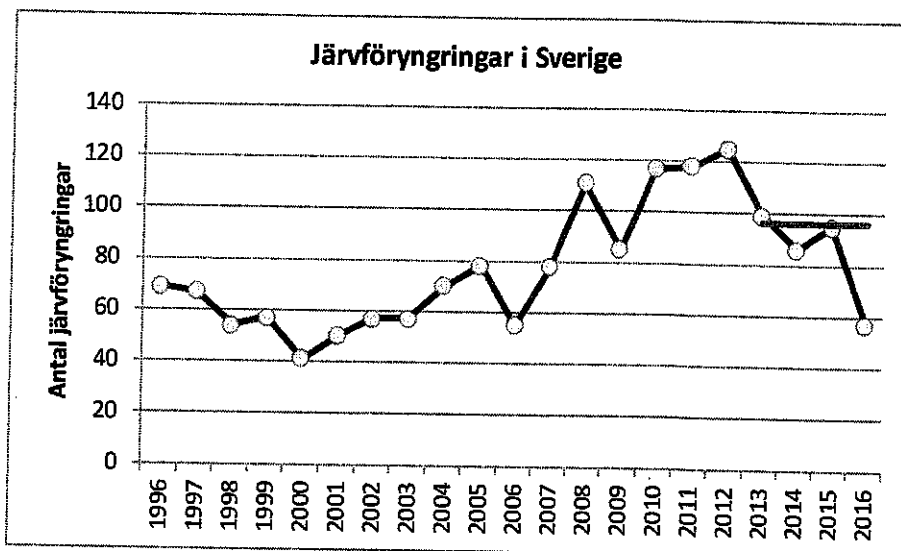
Länstyrelsen i Norrbottens län bedömer att sexton samebyar haft så dåliga spåringsförhållanden under 2016 års järvinventering att 5 § i Föreskrifter om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (STFS 2007:9) åberopas. Det gäller dock inte Gällivare skogs där inventeringen har kunnat genomföras tillfredställande. Samebyn har för 2016 ingen dokumenterad föryngring av järv men däremot regelbunden förekomst.

Även på nationell nivå observeras en markant nedgång i antal föryngringar under senaste året (Figur 2). En förklaring till det kan vara att Norrbottens län som normalt sett hyser de flesta föryngringarna har haft stora problem med inventeringen pga. väderleksförhållandena. Alternativa förklaringar till det låga nationella resultatet skulle kunna vara att många järvhonor vilat från att ha ungar detta år och/eller att de senaste årens genomförda skyddsjakter minskat antalet reproduktiva djur och därmed också antalet föryngringar. Det står i alla fall klart att årets inventering redovisar 57

Datum
2016-12-29

Diarienummer
218-15494-2016
218-15494-2016

föryngringar och detta ligger långt under det nationella referensvärdet för gynnsam bevarandestatus som är 96 föryngringar. Mycket tyder på att det redovisade resultatet underskattar den faktiska populationen, men hur stor järvpopulationen är vet vi inte och stor osäkerhet råder.

Figur 2. Antal järvföryngringar på nationell nivå mellan åren 1996-2016. Den röda linjen indikerar nivån för referensvärdet 96 föryngringar, motsvarande 600 individer.

Motivering

Juridiska förutsättningar för skydds jakt

Beslut om skydds jakt efter järv kan fattas med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905). För att skydds jakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skydds jakt får enligt bestämmelserna medges för att förhindra allvarlig skada om det inte finns någon annan lämplig lösning och om de inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Naturvårdsverket har i delegeringsbeslutet den 25 juni 2015 (NV-04080-15) överlämnat rätten att fatta beslut om skydds jakt efter björn, varg, järv och lodjur till Länsstyrelsen i Norrbottens län. Delegeringen gäller från och med 1 juli 2015 till och med 31 december 2016.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall och bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder gjorts, vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Länsstyrelsen bedömer även om skydds jakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

Länstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

4 (5)

Datum
2016-12-29

Diarienummer
218-15494-2016
218-15494-2016

Länstyrelsen är medveten om att järv förekommer regelbundet inom samebyns marker. Ingen föryngring har dock kunnat dokumenteras. Skadeförebyggande åtgärder har utförts, främst i form av skrämnelåtgärder och det är oklart vilken effekt det gett, det är i dagsläget för tidigt att säga. Länstyrelsen anser att den dokumenterade skadebilden inte kan klassificeras som allvarlig med tanke på det begränsade antalet kadaver under en relativt lång tid och över ett stort geografiskt område. Det är alltså inte möjligt att identifiera någon särskilt skadegörande individ. Länstyrelsen är dock medveten om att samebyn har ett samlat rovdjurstryck som kan vara mycket påfrestande, inte minst för den enskilda renägaren, eftersom det även förekommer björn, lodjur och örn på samebyns marker. Det är dock en politisk målsättning att spridningen av järv i skogslandet, inom och utanför renskötselområdet ska främjas. Och eftersom inventeringsresultatet för järv både inom Norrbottens län och nationellt, ligger markant under gällande miniminivå och referensvärde bör det ställas än högre krav för att bevilja en skydds jakt. Länstyrelsen gör den sammantagna bedömningen att ansökan om skydds jakt inte bör bifallas.

Information

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

Kopia skickas till

Polismyndigheten i Norrbottens län: polismyndigheten.norrbotten@polisen.se

Statens veterinärmedicinska anstalt: rovdjur@sva.se

Järvforskningsprojektet: [REDACTED]

Länstyrelsens fältenhet: BD-DL-faltenheten@lansstyrelsen.se

Beslutet laddas upp i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av [REDACTED] med [REDACTED]
[REDACTED] som föredragande.

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till norrbotten@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet**.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.